

Beleid inzake reclame uitingen

Met betrekking tot reclame uitingen zijn een aantal voorschriften relevant. Het gaat dan, voor wat betreft het vaststellen van beleid, met name om de Woningwet en de APV. Voor zover er op gemeentegrond reclame uitingen staan, kan het gemeentelijk eigendomsrecht van de grond in de praktijk een rol spelen. Om het plaatsen van reclamemateriaal te reguleren is het wenselijk om beleid vast te stellen. Reclame in de openbare ruimte komt in de praktijk in vele vormen voor en heeft, gezien vanuit het publieke belang, in de regel geen functie. Normaal gesproken behartigt het maken van reclame enkel het belang van het bedrijf/de instelling dat/die de aandacht op zich wil vestigen. Een uitzondering hierop zijn verwijzingsborden naar bedrijven welke (mede) ten doel hebben verkeersstromen te geleiden.

Bezien vanuit het publieke belang is er wel een aantal nadelen verbonden aan reclame uitingen in de openbare ruimte. Het eerste aspect is dat van de welstand. Reclame uitingen werken ontsierend en zijn geen visuele aanwinst. Het geeft de openbare ruimte een "rommelig" karakter. Waar de reclame uitingen zich op de openbare weg bevinden vormen ze vaak een belemmering voor de gebruiker van de weg. Streven is om een woud aan (verkeers)borden zoveel mogelijk te beperken. Dit komt een rustig verkeersbeeld en daarmee de verkeersveiligheid ten goede.

Gelet op het voorgaande is het wenselijk om restrictief om te gaan met het toestaan van reclame uitingen en om hiervoor duidelijke beleidsregels vast te stellen. Om deze kaders duidelijk te stellen is deze nota opgesteld.

Let op! Alleen de reclamevormen die in deze nota genoemd zijn, zijn toegestaan en alleen onder de voorwaarden die in deze nota zijn genoemd. Wanneer aanvragen binnenkomen voor andere vormen van vergunningplichtige reclame uitingen, zullen deze worden afgewezen.

De term "reclame uitingen" in de zin van deze nota dient overigens in de breedste zin van het woord te worden opgevat. In beginsel vallen alle fysieke uitingen die de bedoeling hebben de aandacht te vestigen op een bedrijf/instelling of een bepaalde activiteit hieronder.

Woningwet

Indien reclame uitingen gelet op de aard en omvang kunnen worden aangemerkt als bouwwerken in de zin van de Woningwet en ze niet als bouwvergunningvrij kunnen worden aangemerkt, is hiervoor een bouwvergunning vereist. Deze nota gaat niet over het vaststellen van welstandsbeleid op grond van de Woningwet voor reclame uitingen. Dat beleid zit in de welstandsnota('s) verwerkt.

Waar de APV aanvullende werking heeft op de Woningwet vindt dit beleid wel toepassing en geldt als zodanig onverkort voor bouwwerken (ongeacht of deze wel of niet bouwvergunningplichtig zijn). Als voorbeeld kan genoemd worden de situatie dat er een verzoek ligt om een bouwvergunningplichtige reclame uiting op de weg (of in een plantsoen) te plaatsen.

Algemene Plaatselijke Verordening

Artikel 4.7.2 APV

Artikel 4.7.2 van de APV geeft (grotendeels) een verbodsbepaling voor het zonder vergunning van burgemeester en wethouders plaatsen van reclame uitingen ten behoeve van handelsreclame die vanaf de openbare weg zichtbaar zijn. Als weigeringsgronden voor de vergunning gelden strijd met welstand, strijd met de verkeersveiligheid en het voorkomen of beperken van overlast voor gebruikers van in de nabijheid gelegen onroerende zaken.

In het kader van de vergunningverlening zijn derhalve een drietal toetsingselementen van toepassing. Wij adviseren om ten aanzien van deze toetsingselementen de volgende beleidsuitgangspunten vast te stellen:

- Reclame uitingen zijn alleen toegestaan op gronden die in een bestemmingsplan zijn aangewezen als bouwperceel waar een gebouw op mag worden geplaatst.
- De reclame uiting dient een directe relatie te hebben met activiteiten die op het perceel worden uitgeoefend.

Deze beleidsuitgangspunten hebben uiteraard geen betrekking op reclame uitingen die uitgezonderd zijn van de vergunningplicht van artikel 4.7.2. Ook hebben deze beleidsuitgangspunten geen betrekking op reclame uitingen waarvoor op grond van artikel 2.1.5.1 APV en de in dit beleid daarvoor geformuleerde uitgangspunten, wel een vergunning kan worden verleend. Artikel 2.1.5.1 APV gaat immers in de praktijk niet over gronden die als bouwperceel zijn bestemd.

Een uitzondering kan gemaakt worden voor tijdelijke activiteiten die wel aan een bepaalde locatie gebonden zijn, maar die niet op een bouwperceel plaatsvinden. Hierbij kan gedacht worden aan de ijsbaan in Lievelede. Het is in dit geval in beginsel toegestaan reclame-uitingen te plaatsen gedurende de periode dat de ijsbaan in gebruik is; uiteraard dient wel een vergunningaanvraag te worden ingediend.

Deregulering

Het huidige artikel 4.7.2 APV kent een vergunningplicht voor in beginsel alle vormen van handelsreclame. Hierop zijn een aantal uitzonderingen gemaakt in de leden 2 en 3 van dit artikel. Lid 7 kent een mogelijkheid voor B en W om categorieën van handelsreclame uit te zonderen van de vergunningplicht. Dat lid luidt als volgt:

“Burgemeester en wethouders kunnen categorieën van handelsreclame aanwijzen waarvoor het verbod uit lid 1 van dit artikel niet van toepassing is.”

Op grond van dit lid zijn de volgende categorieën handelsreclame uitgezonderd van de vergunningplicht:

- 1. Bouwvergunningplichtige handelsreclame aan gevels van gebouwen en op terreinen behorende bij deze gebouwen voor zover deze handelsreclame betrekking heeft op de onderneming die in het desbetreffende gebouw is gevestigd of op het terrein rondom het gebouw wordt uitgeoefend. Deze uitzondering heeft niet alleen betrekking op de bouwvergunningplichtige constructie zelf, maar ook op de (eventueel) verwisselbare handelsreclame in of aan de constructie.*
- 2. Handelsreclame in of aan Abri's van bushaltes.*
- 3. Reclame objecten die op grond van artikel 2.1.5.1 lid 3 van de APV zijn uitgezonderd van de vergunningplicht in lid 1 van artikel 2.1.5.1 APV.*

De achtergrond van de eerste uitzondering is voor deze categorie van handelsreclame een bouwvergunning dient te worden aangevraagd en er dus al een toets door het college plaatsvindt. De APV voegt een aantal toetsingscriteria toe aan de bouwregelgeving (verkeersveiligheid en overlast) doch in de praktijk heeft deze toets weinig tot geen meerwaarde. Daar komt bij dat veel vormen van overlast en hinder al geregeld zijn in milieuregelingen als het Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven milieubeheer.

De tweede uitzondering heeft betrekking op posters die in abri's hangen. Strikt genomen moet elke keer als een poster in een abri wordt gewijzigd een nieuwe vergunning worden gevraagd. Dit zorgt voor onnodig veel papierwerk (in de praktijk wordt er ook geen vergunning aangevraagd voor wijzigingen) en dit is dan ook de reden om deze vorm van reclame uitingen hier uit te zonderen.

De derde uitzondering heeft betrekking op een onderwerp dat hierna in de nota aan de orde komt. Het gaat om reclameobjecten die in dit voorstel uitgezonderd van de vergunningplicht op grond van artikel 2.1.5.1 van de APV (dit artikel regelt het gebruik van de openbare ruimte) en het is dan logisch om ze ook uit te zonderen van de vergunningplicht van artikel 4.7.2 APV. Zonder de koppeling tussen deze bepalingen zou er immers geen sprake zijn van vermindering van administratieve lasten en is er nauwelijks sprake van deregulering.

Artikel 5.1.6 APV

Naast artikel 4.7.2 kent de APV artikel 5.1.6 dat aangeeft dat het verboden is een voertuig dat is voorzien van een aanduiding van handelsreclame, op de weg te parkeren met het kennelijk doel om daarmee handelsreclame te maken. Als handelsreclame in de zin van dit artikel wordt niet gezien de vermelding op een voertuig van de naam van het bedrijf waarbij het voertuig in gebruik is en een aanduiding van de goederen of diensten die dat bedrijf aanbiedt. Deze voertuigen worden immers niet gebruikt “met het kennelijke doel om daarmee handelsreclame te maken”, maar vooral als vervoermiddel. Het gaat dus niet om de rijsschoolhouder die zijn auto, met daarop de naam van de rijsschool, voor zijn woning parkeert, maar om objecten die, gelet op hun aard en omvang, primair tot doel hebben reclame te maken (bijvoorbeeld een aanhangwagen met daarop een reclamebord). De objecten bezetten feitelijk (schaarse) parkeergelegenheid en vormen een belemmering voor het doelmatig gebruik van de weg. Het college kan van dit verbod ontheffing verlenen en als beleid zal worden aangehouden dat van deze ontheffingsmogelijkheid in beginsel geen gebruik zal worden gemaakt. Alleen in zeer uitzonderlijke

situaties zal ontheffing worden verleend voor de plaatsing van dergelijke objecten. De ontheffing zal in dat geval enkel voor korte periodes worden verleend (maximaal een week).

Artikel 2.1.5.1 APV

Artikel 2.1.5.1 van de APV geeft een regeling voor het gebruik van de weg in zijn algemeenheid. Het begrip weg dient in dit geval ruim te worden uitgelegd; in principe vallen ook alle voor het publiek toegankelijke plaatsen die aan de weg liggen hieronder (voor een definitie verwijzen we naar artikel 1.1 sub a van de APV). Op basis van deze bepaling is voor gebruik van de weg dat afwijkt van het normale gebruik, een vergunning nodig op grond van de APV. Het plaatsen van driehoeksreclameborden op de openbare weg is op grond van dit artikel vergunningplichtig, maar ook het plaatsen van verwijzingsborden naar (bijvoorbeeld) campings en andere bedrijven/instellingen.

Wij stellen voor om met betrekking tot het maken van handelsreclame het volgende beleid vast te stellen: Voorkomen moet worden dat er wildgroei ontstaat aan reclamemateriaal op de weg. Dit heeft te maken met de bruikbaarheid van de weg (niet-functionele obstakels op de weg bevorderen immers in zijn algemeenheid niet de veiligheid en doorstroming), met welstandsaspecten (reclamemateriaal is geen visuele aanwinst voor de openbare ruimte) en met eventuele overlast die omwonenden van de reclame uitingen kunnen ervaren.

Alleen in de volgende gevallen zal vergunning worden verleend:

1.

Het plaatsen van zogenaamde driehoeks- of sandwichreclameborden ten behoeve van de aankondiging van:

a. Een evenement.

Voorwaarde voor het verlenen van een vergunning voor het plaatsen van de reclameborden is dat het een vergunningplichtig evenement is op grond van de APV. Indien de evenementenvergunning wel is aangevraagd, maar nog niet verleend, dan zal dit worden opgelost door middel van een opschortende voorwaarde in de vergunning voor de driehoeksreclameborden. Alleen evenementen die worden georganiseerd binnen de gemeente Oost Gelre komen in aanmerking voor een vergunning.

b. Het inzamelen van geld of goederen als bedoeld in artikel 5.2.1 van de APV binnen de gemeente Oost Gelre.

c. Open dagen van scholen en zorginstellingen in de regio Achterhoek (gemeenten Berkelland, Bronkhorst, Aalten, Oude IJsselstreek, Winterswijk, Doetinchem, Montferland en Oost Gelre).

d. Culturele activiteiten in culturele centra in de regio Achterhoek. Het gaat hierbij om theater-, muziek- en cabaret voorstellingen. In de praktijk vinden deze met name plaats in De Bron in Groenlo, Den Diek in Lichtenvoorde en de Storm in Winterswijk.

e. Incidentele radio uitzendingen van de lokale radio omroep. Het gaat hierbij dus niet om het maken van reclame voor reguliere uitzendingen/programma's van de omroep, maar om uitzendingen die samenhangen met een incidentele activiteit. Gedacht kan worden aan een radio uitzending in het kader van de bloemencorso of het carnaval.

Toestemming voor het plaatsen van de borden geldt voor een periode van 2 weken direct voorafgaand op de datum waarop de activiteit waarvoor reclame wordt gemaakt plaatsvindt en tot 2 dagen nadat de activiteit geëindigd is. Omdat het gelet op de hiervoor genoemde belangen wenselijk is het aantal borden te beperken zullen in Groenlo en Lichtenvoorde per verleende vergunning maximaal 10 borden per kern geplaatst mogen worden en in de overige dorpskernen (Mariëvelde, Harreveld, Zieuwent, Lievelde, Zwolle en Vragender) maximaal 2 per kern. De borden moeten worden geplaatst en deugdelijk worden bevestigd rondom en aan lantaarnpalen zodat het wegwaaien van de borden wordt voorkomen. De borden hoeven niet op een specifieke locatie te worden geplaatst; voorwaarde is wel dat er 1 bord per locatie staat (de borden mogen dus niet gestapeld worden) en dat ze binnen de bebouwde kom worden geplaatst. Borden mogen niet worden geplaatst op of in de onmiddellijke nabijheid van rotondes, kruispunten en uitritten. De afstand vanaf kruispunten en rotondes moet minimaal 30 meter zijn, gerekend vanaf de dichtstbijzijnde hoek. Daarnaast is het plaatsen van borden op middenbermen en verkeersgeleiders niet toegestaan. Om de toegankelijkheid van het trottoir te waarborgen zal er te allen tijde een looppad op de stoep van 1.20 meter vrij moeten blijven.

Er kunnen op enig moment niet meer dan 2 vergunningen van kracht zijn. Dit betekent dat in de kernen Groenlo en Lichtenvoorde op enig moment niet meer dan 20 borden per kern aanwezig zijn en in de overige kernen niet meer dan 4 per kern. De vergunningverlening zal op dit principe worden afgestemd.

Voor de vergunningverlening geldt voorts dat het principe "wie het eerst komt, die het eerst maalt" wordt gehanteerd. Vergunningen worden per jaar verleend zodat voorkomen wordt dat organisaties voor bijvoorbeeld 5 jaar een bepaalde periode claimen. Daarnaast zal een vergunning worden geweigerd als de periode waarvoor deze wordt aangevraagd niet is gelegen binnen een termijn van een jaar na ontvangst van de aanvraag.

De maximale afmetingen van het driehoeksreclamebord bedragen: breedte 80 cm, hoogte 1,50 m en maximale vloeroppervlakte 1 m².

2.

Het ophangen van spandoeken over de weg wordt in principe ook toegestaan. Voorwaarde is dat er met een minimum doorrijhoogte wordt gewerkt van 4,20 meter. Vergunning voor het ophangen van spandoeken, versieringen e.d. is niet beperkt tot evenementen. In principe is dit toegestaan voor een ruime categorie van gebeurtenissen (voorbeelden: liefdadigheidsacties, campagnes voor verkeersveiligheid, etc.). Wel zal er een maximale periode gelden van 2 weken, mogen er maximaal 2 spandoeken per activiteit worden opgehangen en mogen er op enig moment niet meer dan 10 in de gehele gemeente aanwezig zijn. De spandoeken dienen verband te houden met de activiteit waarvoor deze is aangevraagd, waarbij als voorwaarde geldt dat deze betrekking hebben op een activiteit binnen de gemeente Oost Gelre. Dit kunnen ook activiteiten zijn die een regionaal danwel landelijk karakter hebben maar met een lokaal effect zoals bijvoorbeeld landelijke campagnes m.b.t. de verkeersveiligheid of open dagen van scholen en schouwburgvoorstellingen maar ook landelijke collectes waarvoor in de gemeente Oost Gelre ook een vergunning is afgegeven.

3.

Permanente verwijzingsborden naar bedrijven en instellingen.

Het plaatsen van (uniforme) verwijzingsborden op gemeentegrond stuit op bezwaren en hiervoor zal slechts beperkt toestemming worden verleend. De bezwaren/argumenten om het niet toe te staan zijn als volgt te formuleren:

- (Te) veel bedrijven zullen verwijzingsborden willen hebben, wat als gevolg heeft dat er een (te) groot aantal borden dient te worden geplaatst.
- Het grootste deel van de professionele klanten/leveranciers is, mede als gevolg van het gebruik van moderne navigatieapparatuur, goed in staat de diverse bedrijven te vinden. Bovendien zal bij navraag aan passanten in de regel een antwoord kunnen worden verkregen op de vraag waar bepaalde bedrijven zijn gelegen danwel waar bepaalde straten zich bevinden. Bebording heeft ons inziens dan ook weinig toegevoegde waarde.
- Om bebording effectief te laten werken dient de bezoeker naar het desbetreffende bedrijf/instelling geleid te worden. Dit heeft tot gevolg dat niet kan worden volstaan met enkele borden, doch dat er grote aantallen borden geplaatst dienen te worden, hetgeen een ontsierend effect heeft en de bruikbaarheid van de weg niet ten goede komt.

Er zal zoals gezegd slechts spaarzaam toestemming worden verleend voor het plaatsen van objecten met een permanent karakter op of boven gemeentegrond voor zover en indien deze objecten tot doel hebben het verwijzen naar een bepaald bedrijf of een bepaalde activiteit. Dit heeft derhalve niet alleen betrekking op (uniforme) verwijzingsborden, doch ook op reclameborden en andere vormen van reclame uitingen.

3.1

Er zal gelet op het bovenstaande enkel aan bedrijven/instellingen met een regionale of bovenregionale toeristische en/of recreatieve functie vergunning verleend worden voor het plaatsen van permanente verwijzingsborden. Het gaat dan om bedrijven die relatief grote aantallen bezoekers trekken die niet altijd bekend zijn in deze omgeving. De borden zullen in die situatie een belangrijke verkeergeleidende functie hebben. Als voorbeelden kunnen we "Binnenpret", "Erve Kots", "Marveld", "camping Beusink" en het "Sourcy Center" aanhalen. Voor wat betreft de vorm en het uiterlijk van de borden is het uitgangspunt dat sprake moet zijn van 1 variant voor de gehele gemeente. In het verleden is in een aantal gevallen toestemming gegeven voor het plaatsen van borden met de blauw-witte ANWB kleuren. Van deze kleuren zal nu worden afgestapt; gekozen wordt voor de bruin-witte kleuren die in gehele regio Achterhoek worden gebruikt als uitloeijsel van de toeristische objectbewegwijzering, tot stand gekomen in samenspraak met het RAL en de regiogemeenten. Op deze wijze krijgt de bebording in regionaal verband een uniform karakter. Dit is duidelijker voor de bezoeker en geeft ook een eenduidiger landschapsbeeld. Blauw-witte ANWB borden die nog staan, zullen dus worden vervangen door nieuwe

borden. De aantallen en de locatie van de borden zal overigens, afhankelijk van de locatie van het bedrijf, van geval tot geval bekeken moeten worden. Daarbij is uitgangspunt clustering van borden.

3.2

Ook zal een uitzondering worden gemaakt voor terreinen die zijn bestemd als industrieterrein. De bestemming alsmede de aard en inrichting van deze terreinen maakt dat verwijzingsborden in de regel geen inbreuk maken op het aanzien van de omgeving. Daarbij wordt mede in aanmerking genomen dat industrieterreinen ruim van opzet zijn zodat er in de regel voldoende gelegenheid is om de verwijzingen zodanig te plaatsen dat de bruikbaarheid van de weg niet in het gedrang komt.

Op de industrieterreinen zal dienen te worden uitgegaan van een uniform systeem van verwijzingsborden. Wanneer individuele bedrijven het college benaderen voor een vergunning om verwijzingsborden voor hun eigen bedrijf te plaatsen, zal hiervoor geen toestemming worden verleend. Vergunning zal derhalve alleen worden verleend als gewaarborgd is dat er een verwijzingsstelsel komt waar in principe alle bedrijven op het desbetreffende industrieterrein gebruik van kunnen maken. Voor deze borden geldt niet de eis van de ANWB kleuren; varianten zijn mogelijk mits goedgekeurd door ons college.

3.3

Een derde uitzondering vormen verwijzingsborden die vanuit verkeerstechnisch oogpunt een belangrijke toegevoegde waarde hebben. Het gaat dan bijvoorbeeld over de situatie dat een relatief slecht bereikbaar bedrijf in de bebouwde kom veel vrachtverkeer krijgt. Het kan dan wenselijk zijn om, teneinde het vrachtverkeer uit (bepaalde) woonbuurten te houden, een routing aan te geven. Ook hiervoor geldt dat deze niet persé de ANWB kleuren hoeven te hebben; varianten zijn mogelijk mits goedgekeurd door het college. Het betreft hier overigens niet alleen permanente verwijzingsborden. Ook voor tijdelijke situaties (bijvoorbeeld in verband met wegwerkzaamheden) zal toestemming verleend worden.

3.4

Een vierde uitzondering vormen de door of namens de gemeente Oost Gelre geplaatste verwijzingsborden met een maatschappelijk doel. Hierbij kan worden gedacht aan welcomsborden, verwijzingsborden naar gemeentelijke instellingen en verwijzingsborden die tot doel hebben de toeristisch recreatieve functie van een bepaald gebied of woonkern te bevorderen. Hierbij zal overigens zoveel mogelijk aangesloten moeten worden bij de kleurstelling en vormgeving van de borden voor toeristisch/recreatieve bedrijven e.d. welke zijn genoemd onder punt 3.1.

3.5

Een laatste uitzondering vormen reclameborden op rotondes van bedrijven die een rotonde "geadopteerd" hebben. Het volgende is het geval; in de gemeente is er de laatste jaren meer en meer een tendens van burgerparticipatie bij het groenbeheer. Er zijn bijvoorbeeld situaties waar buurtbewoners het groen in hun straat onderhouden (met een bepaald budget van de gemeente), agrarisch bermbeheer (stichting Groen Goed), maar ook de visvereniging die onderhoud uitvoert bij de vijver in de Besselinkschans. Het voorgaande heeft 2 positieve effecten: kostenbesparing bij de gemeente en meer betrokkenheid van de burger bij de openbare ruimte.

Aan het voorgaande willen we toevoegen het onderhoud en beheer van rotondes door bedrijven. Voorbeelden in de omgeving zijn reeds bekend vanuit Winterswijk en Doetinchem waar hoveniersbedrijven een rotonde inrichten en onderhouden. Als tegenprestatie geldt dat zij een paar reclameborden mogen plaatsen op de rotonde. Het hoeft overigens niet enkel te gaan om hoveniersbedrijven; ook andere bedrijven kunnen een rotonde "adoptereren".

De gebruikers mogen hun bedrijf promoten door het inpassen van reclameborden in het ontwerp. Er wordt uitgegaan van een bord met een maximale grootte van 50-70 cm. Het aantal te plaatsen reclameborden is afhankelijk van het aantal wegen dat op de rotonde uitkomt. Per weg mag 1 reclamebord geplaatst worden ter hoogte van de plek waar de weg op de rotonde uitkomt. Het reclamebord mag maximaal 2 kleuren en wit bevatten. De invulling van het bord is de bedrijfsnaam, eventueel aangevuld met adres, telefoonnummer en internetadres. De locaties van de borden dienen ingepast te worden in het ontwerp; de maximale hoogte van de bovenkant van het bord is 70 centimeter ten opzichte van het maaiveld. Het zicht op de verkeersgeleidende borden mag niet belemmerd worden.

4.

Versieringen bij sportevenementen en carnaval

Een bijzondere categorie vormen versieringen bij internationale sportevenementen als een wereldkampioenschap voetbal en het carnaval. Deze worden enerzijds aangebracht door met het doel handelsreclame te maken, bijvoorbeeld de caféhouder die zijn zaak versiert, maar anderzijds worden in de praktijk hele buurten versierd door de bewoners.

Op grond van artikel 2.1.5.1 lid 3 APV kan het college vrijstelling verlenen van de vergunningplicht voor bepaalde categorieën obstakels op of boven de weg. Gelet op de aard en diversiteit van de versieringen is het niet doelmatig om iedere bedrijf voor elk reclame object vergunning te laten aanvragen. De volgende categorie objecten wordt dan ook op grond van artikel 2.1.5.1 lid 3 uitgezonderd van de vergunningplicht:

Versieringen op aan of boven onroerende zaken die verband houden met internationale sportevenementen, kermissen en het carnaval. De vrijstelling is alleen van toepassing onder de volgende voorwaarden:

- *Wanneer versieringen over de openbare weg hangen dienen deze op minimaal 4,20 meter hoogte te hangen.*
- *Versieringen mogen maximaal 6 weken aanwezig zijn.*
- *Wanneer versieringen tot doel hebben handelsreclame te maken dienen zij in zijn geheel aan de gevel van het pand waarvoor reclame wordt gemaakt te worden bevestigd.*
- *Versieringen mogen niet tot gevolg hebben dat de bruikbaarheid van de openbare weg in het geding komt.*

5.

Objecten op de openbare weg voor horeca, winkels, makelaarskantoren e.d.

In de praktijk worden door veel bedrijven (winkels, horeca gelegenheden, makelaars, etc.) tijdelijke reclameborden op de weg geplaatst gedurende de openstelling van deze zaken. In principe zijn hier geen bezwaren tegen; de borden verlevendigen het aanzicht van het straatbeeld (vaak in het centrum) en vormen, mits er voldoende ruimte over is voor voetgangers, geen grote belemmering voor het doelmatig weggebruik. Als ondergrens geldt dat een minimale afstand van 1.20 meter dient te worden vrijgehouden op het voor voetgangers bestemde deel van de weg. Daarnaast geldt als voorwaarde dat de objecten enkel mogen worden geplaatst voor en direct aansluitend op de gevel van het desbetreffende pand. Dit om te voorkomen dat voetgangers en met name (visueel) gehandicapten moeten slalommen tussen de obstakels door.

Op grond van artikel 2.1.5.1 lid 3 APV kan het college vrijstelling verlenen van de vergunningplicht voor bepaalde categorieën obstakels op de weg. Gelet op de aard en diversiteit van het reclamemateriaal voor de bedrijfspanden is het niet doelmatig om iedere bedrijf voor elk reclame object vergunning te laten aanvragen. De volgende categorie objecten wordt dan ook op grond van artikel 2.1.5.1 lid 3 uitgezonderd van de vergunningplicht:

Reclame objecten voor gevels van bedrijven mits deze betrekking hebben op goederen en diensten die in het desbetreffende pand worden aangeboden, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. *De objecten mogen alleen op het voor voetgangers bestemde deel van de weg worden geplaatst.*
2. *De objecten moeten zodanig worden geplaatst dat ze direct aansluiten op de gevel van het pand. Een uitzondering vormt de situatie dat op grond van de APV een terrasvergunning is verleend. In dat geval mag het object ook worden geplaatst op het deel van de weg dat op dat moment ook feitelijk als terras is ingericht.*
3. *Op het voor voetgangers bestemde deel van de weg moet te allen tijde een looppad van 1.20 meter vrijblijven.*
4. *De maximale afmetingen van het obstakel bedragen: breedte 80 cm, hoogte 1,50 m en maximale vloeroppervlakte 1 m².*
5. *Er mogen maximaal 2 reclame objecten per bedrijf worden geplaatst.*
6. *De uitzondering geldt alleen als het bedrijf waar het reclame object op toeziet ook feitelijk voor publiek geopend is. Na sluitingstijd dienen de objecten derhalve verwijderd te worden.*

6.

Reclameborden bij standplaatsen

Wanneer vergunning is verleend voor het innemen van een standplaats bestaat er behoefte om, gelijk aan de situatie bij winkels, reclameborden te plaatsen. Dit is in principe niet onwenselijk, mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan. De volgende categorie objecten wordt dan ook op grond van artikel 2.1.5.1 lid 3 uitgezonderd van de vergunningplicht:

Reclame objecten bij standplaatsen mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- *De borden dienen in de directe nabijheid van de verkoopwagen te worden geplaatst.*

- De borden mogen geen belemmering vormen voor andere standplaatshouders of verkeersdeelnemers.
- De borden mogen geen parkeerruimte innemen.
- Er mogen maximaal 2 objecten per standplaats worden geplaatst.
- De maximale afmetingen van het obstakel bedragen: breedte 80 cm, hoogte 1,50 m en maximale vloeroppervlakte 1 m².

7.

(VVV) borden aan de invalswegen van de kernen

Door de VVV zijn langs enkele invalswegen van de kernen Groenlo en Lichtenvoorde borden geplaatst waar evenementen, koopzondagen e.d. op worden aangekondigd. Voor een deel staan deze langs provinciale wegen en vallen daarmee onder de Gelderse Wegenverordening. Voor zover ze niet langs provinciale wegen staan, vallen ze onder de APV. Vanuit een oogpunt van regulering is het wenselijk dat er een onafhankelijke instantie als de VVV is die dergelijke borden heeft staan. Dit voorkomt wildgroei en bevordert een zekere mate van uniformiteit. Voor het plaatsen van de borden is in het verleden toestemming verleend en we zullen voor eventuele vervanging of verplaatsing ook in de toekomst toestemming verlenen. Er zal bij vervanging of verplaatsing uiteraard wel een toets plaatsvinden van het aangevraagde bord op de specifieke locatie aan de APV weigeringsgronden. Zou de VVV in de toekomst, om wat voor reden dan ook, aangegeven zich niet meer te willen bezighouden met dergelijke aankondigingsborden, dan kan de gemeente, of een derde in opdracht van de gemeente, het beheer van een dergelijke voorziening voortzetten.

8.

“Boardbusters” op gemeentegrond

In de 4.7.2 van de APV is een uitzondering op de vergunningplicht opgenomen voor tijdelijke reclameborden die betrekking hebben op de aankondiging van evenementen. In veel gevallen worden deze borden op particulier terrein geplaatst, doch in de kern Groenlo is er een al vele jaren bestaande praktijk dat deze op gemeentegrond worden geplaatst. Het gaat dan met name over borden die langs enkele invalswegen van Groenlo worden geplaatst, te weten de Winterswijkseweg en Ruurloseweg. Ook langs de Eibergseweg worden borden geplaatst, maar deze gronden zijn niet van de gemeente. Het betreffen in de regel staalconstructies met een betonnen voet, zogenaamde boardbusters. Gelet op het feit dat dit een al vele jaren bestaande praktijk is die niet tot problemen heeft geleid, zullen we hiervoor ook in de toekomst toestemming en/of vergunning voor blijven verlenen. Wel verdient aandacht het feit dat voor borden langs de rondweg de provinciale wegenverordening van toepassing is. De toestemming van de gemeente is dan enkel een civielrechtelijke en er zal nog een vergunning moeten worden gekregen van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland.

9. Aankondigingsborden voor grootschalige evenementen

In de praktijk blijkt dat bij organisaties van grootschalige evenementen de behoefte bestaat om langer dan de 31 dagen die genoemd staan in artikel 4.7.2 APV reclame te maken voor hun evenement. Kijkend naar de jurisprudentie van de Raad van State dan is de conclusie dat er op dat moment (ook) een bouwvergunning dient te worden aangevraagd. Kijkend naar de huidige bestemmingsplannen, de aard en omvang van de borden die in de praktijk geplaatst worden en de locaties waar deze staan, dan kunnen deze vergunningen niet verleend worden vanwege strijd met het bestemmingsplan. Het college heeft de intentie uitgesproken op bepaalde locaties in berm van de weg planologische mogelijkheden te willen creëren. In eerste instantie zal dit via vrijstellingen ex. artikel 17 WRO geschieden en als er een definitieve keuze is gemaakt omtrent de locaties die hiervoor in aanmerking komen, wordt dit meegenomen bij een herziening van het bestemmingsplan.

Vaak bevinden de locaties zich op een plek die valt onder het begrip “weg” in de zin van de Awb. Naast de bouwvergunning is er dan ook een vergunning ex. artikel 2.1.5.1 en 4.7.2 APV nodig. In principe is er, mits er bouwvergunning kan worden verleend, ruimte voor verlening van dergelijke vergunningen. Wel zal worden gekeken naar de exacte locatie, de aantallen en de aard en omvang van de te plaatsen borden. Als voorwaarde zal gelden dat de borden er maximaal 69 dagen mogen staan: 2 maanden voor het evenement en 1 week na het evenement hetgeen voldoende tijd moet worden geacht om de borden op te ruimen. Om te voorkomen dat er teveel borden worden geplaatst, geldt als ondergrens dat er minimaal 25.000 bezoekers voor het evenement dienen te worden verwacht.

Voor de aanvrager geldt overigens dat hij, voor zover hij de borden langs een provinciale weg plaatst, vaak ook toestemming moet hebben van Gedeputeerde Staten op grond van de Gelderse Wegenverordening.

Uitvoering werkzaamheden door of namens gemeente

Door of namens de gemeente worden regelmatig werkzaamheden verrichten op of aan de weg. Wanneer deze werkzaamheden door aannemers van de gemeente worden uitgevoerd, worden er borden geplaatst met daarop de partijen die hierbij betrokken zijn. Borden met daarop aankondigingen van bouwwerkzaamheden zijn, wanneer deze niet op de weg worden geplaatst (dus in de regel werkzaamheden bij particulieren), vergunningvrij op grond van artikel 4.7.2 lid 2 sub d. Omdat de uitvoering van werken door of namens de gemeente plaatsvindt op of aan de weg, zijn ze (in tegenstelling tot borden op particuliere gronden) altijd vergunningplichtig op grond van artikel 2.1.5.1 APV. Dit is onwenselijk omdat hierdoor extra (onnodig) papierwerk ontstaat. Op grond van artikel 2.1.5.1 lid 3 APV kan het college vrijstelling verlenen van de vergunningplicht voor bepaalde categorieën obstakels. De volgende categorie objecten wordt dan ook uitgezonderd van de vergunningplicht:

Voorwerpen met opschriften die betrekking hebben op de naam van in uitvoering zijnde (bouw)werkzaamheden of op namen van degenen die bij het ontwerp of de uitvoering van het (bouw)werk betrokken zijn, mits deze voorwerpen worden geplaatst in de directe nabijheid van het in uitvoering zijnde (bouw)werk en niet op de voor het wegverkeer bestemde deel van de weg. De uitzondering geldt alleen voor zover de voorwerpen feitelijke betekenis hebben en geldt alleen voor werkzaamheden die worden uitgevoerd door of namens de gemeente Oost Gelre.

Privaatrechtelijke bevoegdheden

Naast de publiekrechtelijke mogelijkheden die het college heeft om vergunning te verlenen/weigeren, kan het college op grond van het privaatrechtelijke bevoegdheden weigeren toestemming te verlenen voor het plaatsen van (o.a.) reclamemateriaal. De privaatrechtelijke toestemming kan met name een rol spelen als er geen vergunning nodig is voor een bepaalde activiteit en dit plaatsvindt op gemeentegrond. Ook als een vergunning niet geweigerd kan worden, maar het op grond van andere belangen dan die welke de publiekrechtelijke bepalingen beogen te beschermen niet wenselijk is dat een bepaald object wordt geplaatst, kan het privaatrechtelijke kader een rol spelen.

Wanneer er op grond van het bovenstaande beleid vergunning(-en) verleend kan (kunnen) worden voor een bepaald object zullen er in de praktijk niet zo heel snel privaatrechtelijke gronden zijn om civielrechtelijke toestemming te weigeren. De situaties dat het wel voorkomt zijn dermate casuïstisch van aard dat het niet wenselijk is om hier beleid voor vast te stellen.

Anders is het met de situaties die niet onder een verbodsbepaling van (bijvoorbeeld) de APV vallen. Het gaat dan met name om situaties die in artikel 2.1.5.1 van de APV zijn uitgezonderd van de vergunningplicht (lid 4 van dit artikel). In relatie tot het doel en strekking van deze nota (reclame uitingen) is met name de in lid 4 e genoemde uitzondering relevant ("voorwerpen of stoffen waarop gedachten of gevoelens worden geopenbaard"). Deze uitzondering is in de APV opgenomen in verband met artikel 7 lid 1 van de Grondwet. Dit artikel zegt dat "niemand voorafgaand verlof nodig heeft om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet". Dit betekent dat je het gebruikmaken van de vrijheid van meningsuiting niet kunt koppelen aan een publiekrechtelijke vergunningplicht vooraf. Om dit probleem op te lossen is er in lid 5 van de APV een verbodsbepaling opgenomen.

Artikel 2.1.5.1 lid 5 APV:

Het is verboden op, aan, over of boven de weg voorwerpen of stoffen waarop gedachten of gevoelens worden geopenbaard te plaatsen, aan te brengen of te hebben, indien deze door hun omvang of vormgeving, constructie of plaats van bevestiging schade toebrengen aan de weg, gevaar opleveren voor de bruikbaarheid van de weg of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan, danwel een belemmering vormen voor het doelmatig beheer en onderhoud van de weg.

Publiekrechtelijk gezien is er derhalve een vangnet maar lid 5 regelt niet alle belangen die de gemeente heeft. Bezien moet worden of het gebruik van privaatrechtelijke instrumenten tot de mogelijkheden behoort. Artikel 7 van de Grondwet sluit het vereiste van privaatrechtelijke toestemming van de grondeigenaar niet uit. De vrijheid van meningsuiting houdt niet in dat je als grondeigenaar moet dulden dat zonder toestemming vooraf en zonder beperkingen voorwerpen (borden) op jouw grond worden geplaatst. Dit geldt uiteraard voor gronden in particulier eigendom, maar geldt in beginsel ook voor gronden die eigendom zijn van een publiekrechtelijke rechtspersoon (i.c. de gemeente). De term "in beginsel" is gebruikt omdat het gebruik van privaatrechtelijke bevoegdheden door de overheid aan beperkingen onderhevig is. Of het civielrechtelijk reguleren van dergelijke voorwaarden toegestaan is kan worden beoordeeld aan de hand van de "Windmill" criteria (HR, 26 januari 1990, AB 1990/408). In

deze beleidsnota zal geen uitgebreide beschouwing worden opgenomen over exacte inhoud en strekking van deze criteria doch zullen we hier enkel impliciet aan toetsen.

Zoals gezegd kent de APV geen vergunningplicht voor het plaatsen van voorwerpen op of aan de weg wanneer op deze borden gedachten of gevoelens worden geuit. Voorbeelden van deze borden zijn verkiezingsborden, borden met religieuze teksten, borden waarop sociaal economische problemen aan de kaak worden gesteld, etc. Het is om een aantal redenen niet wenselijk om het onbeperkt plaatsen van dergelijke borden toe te staan.

Een aantal van deze redenen zijn genoemd in lid 5 van artikel 2.1.5.1 APV, maar het aspect van het uiterlijk aanzien van de gemeente ontbreekt in dat artikel. Zoals hiervoor reeds opgemerkt werken reclame uitingen ontsierend. Hetzelfde kan worden opgemerkt over voorwerpen waar gedachten en gevoelens op worden geuit; de tekst op het voorwerp verschilt van die van een reclame-uiting, maar de ruimtelijke uitstraling is gelijk. Dit speelt als de borden worden geplaatst op de weg zelf (bijvoorbeeld op het voetpad) maar met name ook als de borden in parken en groenstroken worden geplaatst.

Een tweede punt is van principiële aard; wanneer mensen gedachten en gevoelens expliciet willen uitdrukken is er niet zelden sprake van onderwerpen die maatschappelijk een brede discussie kennen. De met deze onderwerpen samenhangende meningen kunnen door delen van de bevolking als kwetsend/aanstootgevend worden opgevat en de vraag is of we gemeentelijke eigendommen hiervoor (onbeperkt) ter beschikking moeten stellen.

Er is een aantal opties:

1. We staan alle vormen van uitingen van gedachten of gevoelens toe op gemeentegrond, waarbij de grens ligt bij het bepaalde in artikel 2.1.5.1 lid 5 APV.
2. We staan geen enkele vorm van uitingen van gedachten of gevoelens toe op gemeentegrond.
3. We staan bepaalde vormen van uitingen van gedachten of gevoelens toe op gemeentegrond en wel op een aantal locaties (vaste aanplakplaatsen).

Optie 3 komt als het meest wenselijk naar voren. Dit doet enerzijds voldoende recht aan de neutrale positie die de gemeente heeft en houdt anderzijds ook voldoende rekening met burgers die ruchtbaarheid willen geven aan bepaalde maatschappelijke vraagstukken. Het sluit ook aan bij artikel 2.4.2 lid 2 van de APV. Gelet op het voorgaande zullen wij in beginsel geen privaatrechtelijke toestemming verlenen voor het gebruik van gemeentegrond voor het plaatsen van voorwerpen of stoffen waarop gedachten of gevoelens worden geopenbaard. Een uitzondering hierop vormen de vaste aanplakplaatsen die hier en der verspreid door de gemeente zijn geplaatst. Met deze vaste aanplakplaatsen en de mogelijkheid om voorwerpen op particuliere gronden te plaatsen (uiteraard met toestemming van de rechthebbende) achten wij voldoende gewaarborgd dat mensen hun mening in de openbare ruimte kunnen uiten. Van strijd met de Windmill criteria is geen sprake omdat artikel 2.4.2 lid 2 APV expliciet stelt dat toestemming van de rechthebbende noodzakelijk is. De publiekrechtelijke regeling (APV) voorziet derhalve in de mogelijkheid van civielrechtelijke toestemming.

Bestaande objecten

Permanente reclame objecten waarvoor vergunning is verleend en, indien aan de orde, civielrechtelijke toestemming van de gemeente om deze op gemeentegrond te plaatsen, kunnen blijven staan, ook al passen deze objecten niet binnen de kaders van deze beleidslijn. Op het moment dat de objecten worden verwijderd zal een aanvraag voor een nieuw object op dezelfde locatie evenwel aan dit beleid getoetst worden.

Lichtenvoorde,
burgemeester en wethouders,

mr. J.J. Dijkman
secretaris

mr. drs. H.W.M. Heijman
burgemeester